

WSTĘP

Jak pokazują niektóre doświadczenia z wprowadzania edukacji integracyjnej w Polsce w latach 90. ubiegłego wieku, tym, co decydowało o początkowym sukcesie tego rozwiązania, było w dużej mierze zaangażowanie nauczycieli. To właśnie wielka kreatywność i relatywnie duża swoboda nauczycieli w opracowywaniu i wdrażaniu dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów programów dla oddziałów klasowych w edukacji integracyjnej przełożyła się na dużą efektywność podejmowanych działań w początkach ich wdrażania. Niestety, na przestrzeni lat entuzjazm ten ulegał stopniowemu osłabieniu, zrezygnowano także z części proponowanych rozwiązań organizacyjnych, w tym z ww. programów dla oddziałów klasowych. Ostatecznie edukacja integracyjna stopniowo się marginalizowała, a jej efektywność poddawana była coraz ostrzejszej weryfikacji. To co jednak stanowić może cenny wniosek dla wspomagania edukacji włączającej, to wskazanie na ogromne znaczenie zaangażowania i swobody działania nauczycieli.

W tym kontekście w realizowanym w Sosnowcu projekcie Pilotażowego Wdrożenia Modelu SCWEW od samego początku poszukiwano możliwości rozszerzenia działań o przestrzeń dla rozwoju kreatywności i swobody nauczycieli. Przestrzeń ta w założeniu miała być możliwie wolna od dokumentacji i od dziesiątek wymagań, jakie stawiane są „standardowym” zajęciom dydaktycznym czy terapeutycznym. Na bazie tych rozważań powstała koncepcja realizacji projektów inkluzyjnych. Działanie to miało na celu w pierwszej kolejności być swego rodzaju poligonem dla doświadczeń nauczycieli z alternatywnymi formami i metodami kształcenia. Z drugiej strony dostrzegaliśmy konieczność tworzenia przestrzeni dla kontaktów uczniów w tzw. „normie” z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, jako podstawowego czynnika mogącego modelować inkluzyjne postawy wobec osób z niepełnosprawnością. W trakcie rozmów z koordynatorami na etapie opracowywania wniosku aplikacyjnego bardzo wyraźnie wybrzmiało stwierdzenie, że uczniowie z niepełnosprawnością w przestrzeni szkół ogólnodostępnych zrobią „wszystko by być niewidzialnymi, by ukryć swoją niepełnosprawność”. Wskazanie to stanowiło kolejne wyznawanie dla budowania wcześniej opisanego kontaktu uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych.

Na kanwie tych rozważań powstała koncepcja dodatkowego działania w ramach SCWEW –projektów inkluzyjnych. Niniejsza publikacja poświęcona jest prezentacji założeń koncepcyjnych projektów inkluzyjnych, zrealizowanym działaniom oraz ich ewaluacji.

Głęboko wierzymy, że wypracowane przez nas propozycje i rozwiązania będą stanowiły przyczynek do uzupełnienia Modelu SCWEW i zainspirują przyszłe SCWEW-y do podejmowania twórczych, ciekawych działań w przestrzeni relacji, kontaktu i wspólnego doświadczania siebie uczniów z różnych środowisk edukacyjnych.